

3. משטוש המדרגות

החטא שבפרשתנו הוא חטא של טשטוש המדרגות. טשטוש מדרגות נמצא אף בחטא המרגלים, שהוא כפירה במציאות של השראת שכינה בתחתונים דרך אומה מיוחדת. כל הריאליות של עם ישראל בעולם-הזה מתגלה דווקא בהיותו בארץ, "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ"¹¹. יש קדושה בחלק האנושות הזה ויש קדושה בארץ הזאת. דיבת הארץ היא דיבה על מציאות ההופעה המיוחדת של "ושכנתי בתוכם"¹² שבעם ישראל; כאילו כל העמים הם אותו ענין.

ולמעלה מזה, תחילת הקלקול היא בטשטוש המדרגות שבדברי אהרן ומרים "הלא גם בנו דבר"¹³ ד'; שנינו שייכים לאותה מציאות כלל-ישראל. זאת אשליית מדרגות. אמנם נכון שהכלל כולל את כולם, כקטן כגדול, אבל ישנם חילוקים ומדרגות¹⁴.

כל טשטוש מביא חורבנות וסכנות נוראות לכולם. ומכאן לפרשתנו באמירת קורח "כל העדה פלם קדשים"¹⁵. מתוך-כך הטענה על משה רבינו שהוא מתנשא¹⁶.

4. "והאיש משה עָנָו"

אדרבה, "והאיש משה עָנָו מאד, מכל האדם אשר על פני האדמה"¹⁷. הוא מעל המציאות של כל אדם אשר על פני האדמה. יש מצב של צרות ומחלות, למשל מוכה שחין, שהוא במצב השפל הגדול ביותר. ואצל חז"ל יש הגדרה מיוחדת: "ג' מוכי שחין נבראו בעולם... והיתה נפשו של משה נמוכה מכולם"¹⁸, אבל לא במוכח של דכאון¹⁹ "כי כה אמר רם ונשא שָׁכָן עד וקדוש שמו, מרום וקדוש אשכון, ואת דכא ושפל רוח, להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים"²⁰. משה רבינו הוא האדם היותר שפל רוח, ויחד עם זה המרום ביותר, ובוה הוא מעל כולם.

5. "כל העדה פלם קדשים"

קורח טוען: "כל העדה פלם קדשים"¹⁵, כולם שוים, יש "דמוקרטיה"²¹. אבל במציאות יש מדרגות בכל התחומים, וגם בתוך עם ישראל. כשם שכלל-ישראל נבחר מכל העמים, כך יש מי שנבחר בתוך כלל-ישראל²². הכהונה היא המדרגה הגבוהה בישראל²³, המפורטת בפרשת "אמור". קריאת קורח היא ערעור ופקפוק בסדר האלוהי של מדרגות הקודש בתוך האומה²⁴ כדברי רש"י²⁵, ולכן יש צורך שהדברים יתבררו בכל תוקף²⁶.

6. "ארץ זבת חלב ודבש"²⁷

שיא הטשטוש בין התחומים, שיא הטשטוש בין קודש לחול, הוא הטשטוש בין ארץ הקודש לארץ חול, שהיא כפירה בהשראת השכינה בישראל, כפירה בתורה ועקירת שורש הקיום של ישראל.

כל תוקף החוצפה של דתן ואבירם הניצבים בפתח אוהליהם²⁸ עם משפחותיהם, ועונים להזמנתו של משה רבינו "לא נעלה"²⁹, מתגלה בקריאתם הנוראה: "המעט כי העליחנו מארץ זבת חלב ודבש"³⁰. ירושלים ומצרים, הכל ענין אחד: ארץ זבת חלב ודבש!

ארץ-ישראל היא ארץ ד', ארץ הקודש, לעילא ולעילא, והכח של זבת חלב ודבש הוא עטרת תפארתה. בכך מתגלה כוחה המהפך טמא לטהור, כחלב³¹ וכדבש³² שיוצאים מן האסור באכילה, והופכים להיות מותרים. וכח עליון זה הוא ענינה של ארץ-ישראל להפוך את הרע שבה לטוב³³, דבר שקשור לעומק עמקי סגולת ישראל ותחיית ישראל בארצו³⁴.

לכן כאשר הם מלבישים על טומאת מצרים את עטרת התפארת של ארץ-ישראל, הארץ מוכרחת להתפוצץ: "ותפתח הארץ את פיה ותכלע אתם ואת בתיכם"³⁵. הסדר האלוהי מתגלה בדרך של התפוצצות.

7. "ולא יהיה בקרח וכעדתו"³⁶

"ולא יהיה בקרח וכעדתו"³⁷ — זהו גם לאו שאסור להחזיק במחלוקת³⁸ וזוהי גם קביעת מציאות, כמו "קדשים תהיו"³⁹ שהיא גם מצוה וגם ברכה: זו מצוה טבעית של אמיתת המציאות⁴⁰. המצוה היא בעצמה ברכה. בכל הדברים הגדולים לעילא ולעילא, איסור ומציאות הם דבר אחד.